

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/218269

op de op 28 februari 2024 ontvangen aanvraag van Bazalt Wonen om een omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit, volgens de Omgevingswet. De activiteiten gaan over het na-isoleren van spouwmuren van woningen gelegen in Werkendam, Woudrichem, Sleeuwijk, Giessen en Veen in de gemeente Altena.

Dit document is digitaal ondertekend en bevat daardoor geen handtekening.

Besluit

Onderwerp

Op 28 februari 2024 hebben wij van Bazalt Wonen een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit, volgens de Omgevingswet. De vergunning is gevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het na-isoleren van de spouwmuren. Deze activiteit vindt plaats aan 17 woningen, betreffende: Wilgenlaan 20 te Werkendam, Heemraad 39 en Middelvaart 6 te Woudrichem, Abeelhof 47, 50, 51 en 62 te Sleeuwijk, Ridderhof 6, 7, 8 en 14 en Guldenaerde 6 en 16, Den Dissel 9 te Giessen en Willem de Zwijgerstraat 28, 46 en 52 te Veen. De woningen zijn alle gelegen in de gemeente Altena.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning,

- I. aan Bazalt Wonen, Thorbeckestraat 1, 5301 NC, Zaltbommel, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
  - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);
  - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het vernielen van rustplaatsen van de:
    - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
    - **ruige dwergvleermuis** (*Pipistrellus nathusii*);voor de periode vanaf de datum van bekendmaking van dit besluit tot en met december 2027;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van deze vergunning;
- III. aan de vergunning voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
  - Vleermuisonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 1,2 & 3 te Werkendam door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 1, 2 en 3);
  - Vleermuisonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 7 & 8 te Woudrichem door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 7 en 8);
  - Vleermuisonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 10 & 11 te Sleeuwijk door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 10 en 11);
  - Vleermuisonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 12, 13 & 14 te Giessen door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 12, 13 en 14);
  - Vleermuis- gierzwaluwonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 15, 16 & 17 te Giessen door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 15, 16 en 17);

- Vleermuisonderzoek – rapportage ten behoeve van de spouwmuurisolatie Cluster 20, 21 en 22 te Andel door PVM Eindhoven B.V. d.d. november 2023 (hierna: nader onderzoek cluster 20, 21 en 22);
- Activiteiten- en mitigatieplan spouwmuurisolatie clusters 1 t/m 22 door PVM Eindhoven B.V. d.d. februari 2024, Versie D001 (hierna: activiteitenplan);
- Aanvullende gegevens van 16 april en 29 mei 2024;
- Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie;
- Bijlage 2: locatie(s) van de maatregelen; en
- Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht) en/of het indienen van een beroepschrift.

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	6
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	7
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	7
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	7
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	7
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	8
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	8
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	8
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	9
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	9
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	9
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	10
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	12
3. CONCLUSIE	16
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTABEL VAN DE PLANLOCATIE	17
BIJLAGE 2. TOEPASSING VAN DE TIJDELIJKE VOORZIENINGEN	18
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	19

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 28 februari 2024 hebben wij van Bazalt Wonen een aanvraag voor een omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit, volgens de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 16 april 2024 aangevuld. Op 17 mei 2024 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd. Op 29 mei 2024 hebben wij hier een reactie op ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/218269.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 4.6, eerste lid onder e, van het Omgevingsbesluit bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning met flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde diersoorten en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten gaan over het na-isoleren van de spouwmuren. Deze activiteiten vinden plaats aan 17 woningen, betreffende:

- Wilgenlaan 20 te Werkendam;
- Heemraad 39 en Middelvaart 6 te Woudrichem;
- Abeelhof 47, 50, 51 en 62 te Sleeuwijk;
- Ridderhof 6, 7, 8 en 14, Guldenaerde 6 en 16, Den Dissel 9 te Giessen; en
- Willem de Zwijgerstraat 28, 46 en 52 te Veen.

De woningen zijn alle gelegen in de gemeente Altena.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportages van het vleermuisonderzoek en in de aanvullingen van 16 april en 29 mei 2024.

Op 26 juli en 31 augustus hebben veldbezoeken in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Hierin kwam naar voren dat de bebouwing binnen het plangebied (deels) geschikt is voor verblijfplaatsen van de gewone en ruige dwergvleermuis. Om deze reden is in de periode van 2022 en 2023 aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2021). Uit gespecialiseerd detailonderzoek is gebleken dat het niet mogelijk is om de spouw te bereiken via de langsevels van de woningen. Het aanvullend onderzoek was daarom gericht op de kopgevels van de woonblokken. Bij het onderzoek is het gebied opgedeeld in clusters. In bijlage 1 is te zien welke woningen in welke clusters zijn gelegen.

Overwegingen afwijking onderzoek zomer- en paarverblijfplaatsen cluster 1, 10, 11, 21 en 22

De functie voor zomer- of paarverblijfplaats is in cluster 1, 10, 11, 21 en 22 uitgevoerd in twee verschillende jaren. Er heeft 1 bezoek plaatsgevonden in 2022 en 1 bezoek in 2023. Hierdoor is geen rekening gehouden met seizoensverloop, welke in 2 jaren verschillend kan zijn geweest. Hierdoor kunnen er bij het uitgevoerde onderzoek verblijfplaatsen in deze clusters zijn gemist. In de nieuwe situatie worden er 84 alternatieve permanente voorzieningen, verspreid over de woningen die in bezit zijn van Bazalt Wonen, gerealiseerd. Tevens zijn er bij een aantal tussenwoningen ruimtes toegankelijk voor vleermuizen achter de gootbetimmering en komen de ruimtes onder de kantpannen van de kopgevelwoningen na de werkzaamheden ook weer beschikbaar voor vleermuizen. Hierdoor zijn er in de nieuwe situatie gespreid over het plangebied voldoende diverse verblijfplaatsen aanwezig waardoor ook eventueel gemiste zomer- en paarverblijfplaatsen kunnen worden opgevangen.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 9 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 4 zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis;
- 1 zomer- en paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis; en
- 5 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis,

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield of beschadigd en worden gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen verstoord.

De invliegopeningen naar de verblijfplaatsen zijn voor het merendeel vastgesteld onder de kantpannen van de kopgevels van de woningen. Een enkele keer betrof de invliegopening een ruimte tussen de muur en een dak overstek. De verblijfplaatsen waren allen door minder dan 3 vleermuizen tegelijk in gebruik.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit voor de gewone en de ruige dwergvleermuis te verlenen.

Elke andere ingreep of aanpassing om hetzelfde resultaat (minder energieverbruik in de toekomst) te bereiken heeft meer impact en een zwaardere milieubelasting dan de gekozen na-isolatie van de spouwmuur. Bij het behouden van de huidige staat zouden de verblijfplaatsen intact blijven, maar kan het doel niet worden bereikt. Het project is locatie specifiek omdat het bestaande woningen betreft.

Bij het aanbrengen van binnenmuurisolatie zouden de verblijfplaatsen van vleermuizen behouden blijven. De maatregelen om dit toe te passen zijn echter aanzienlijk groter. Hiervoor zouden nieuwe binnenmuren moeten worden gerealiseerd en zouden de huidige plafond- en vloeraansluitingen moeten worden gesloopt. Bovendien zou het resultaat nooit zo naadloos passen als bij na-isolatie van de spouw, omdat er altijd bouwkundige aansluitdetails van de bestaande bouw zouden zijn die lekken kunnen veroorzaken. Dit zou het risico op warmteverlies vergroten.

Het toepassen van buitenmuur isolatie of bij het slopen van de huidige buitenmuur en herbouw met extra isolatiemateriaal is veel ingrijpender en zou ook niet leiden tot het behoud van de verblijfplaatsen. Dit is daarom geen beter alternatief.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode gewerkt, waardoor een betere alternatieve werkwijze of planning niet mogelijk is.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag is het belang voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit voor de gewone en de ruige dwergvleermuis te verlenen.

De omgevingsvergunning met een flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b van de het Besluit kwaliteit leefomgeving.

De huidige isolatiewaarden van de bestaande gevels is (te) laag, wat resulteert in aanzienlijk meer energieverbruik om een geschikt binnenklimaat te behouden. De geplande isolatie werkzaamheden zullen wezenlijke gunstige effecten hebben voor het milieu, aangezien betreffende woningen na het aanbrengen van spouwmuurisolatie energiezuiniger zullen zijn. Het energielabel van de woningen wordt daarmee verbeterd.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 16 april en 29 mei 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

- Per aangetroffen verblijfplaats worden 4 tijdelijke alternatieve voorzieningen gerealiseerd. Dit betekent dat er 84 voorzieningen zullen worden gerealiseerd.
- De tijdelijke alternatieve voorzieningen worden geplaatst op de langsgevels van de aangrenzende woningen van de kopgevelwoningen waar de verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Er worden 2 vleermuiskasten op de achtergevel en 2 vleermuiskasten op de voorgevel ter plaatse van de erfgrans van tussenwoning en kopgevelwoning geplaatst (zie bijlage 2).
- Er zullen kasten van type Unitura VMT1 en/of kasten van type Vivara Beaumaris Midi worden toegepast. Deze voldoen aan de minimaal gestelde binnenmaten zoals vereist in het Kennisdocument van gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024).
- De kasten worden zo geplaatst dat de onderzijde niet lager is dan 3 meter boven het maaiveld.
- Wanneer meerdere kasten op één gevel worden gepositioneerd, zullen de montagehoogtes van de kasten variëren, waarbij er geen kasten direct boven elkaar worden geplaatst.
- De kasten worden niet geplaatst boven een kozijn of direct naast een kozijn met een openslaand raam.
- Als gewenningsperiode van de tijdelijke voorzieningen wordt 1 maand gehanteerd voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis. Als gewenningsperiode van tijdelijke voorzieningen worden 3 maanden gehanteerd voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en 6 maanden voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.
- Bij een aantal tussenwoningen blijft de mogelijkheid voor vleermuizen om achter de gootbetimmering (zonder toegang tot de spouw) te kruipen.
- De geplaatste vleermuiskasten worden opgenomen in een registratierapport met daarin de volgende gegevens: het type vleermuiskast, de datum van montage, een foto, een beschrijving van de locatie en het adres. Dit rapport zal beschikbaar zijn tijdens eventuele controles tijdens de uitvoering.

- Na de gewenningsperiode van de permanent aangebrachte verblijfplaatsen worden de tijdelijke kasten gecontroleerd op de afwezigheid van vleermuizen en worden deze eventueel verwijderd. Het kan zijn dat de tijdelijke kasten niet worden verwijderd.

Ongeschikt maken

- Op de locaties waar vleermuisverblijfplaatsen zijn aangetroffen zullen spouwscheiders worden toegepast tussen de kopgevelwoning en de tussenwoning.
- Voorafgaand aan het verder ongeschikt maken van de woningen waar verblijfplaatsen in zijn aangetroffen, worden alle tussenwoningen na-geïsoleerd (hier zijn de spouwmuren niet toegankelijk voor vleermuizen).
- Om te voorkomen dat gewone en ruige dwergvleermuizen worden ingesloten, worden geschikte verblijfplaatsen, zoals kieren tussen muren en kantpannen of tussen muren en dakoverstek, ontoegankelijk gemaakt met exclusionmiddelen zoals exclusionflaps en cellenband.
- De exclusionflaps worden geplaatst op plaatsen waar vleermuizen kunnen binnenkomen, zoals openingen groter dan 12 millimeter. Indien deze openingen veel voorkomen op één gevel of één doorlopende naad vormen, dan wordt om de meter een exclusionflap geplaatst en wordt het tussenliggende deel volledig afgesloten met cellenband. Openingen kleiner dan 12 millimeter worden volledig afgedicht met cellenband.
- In het geval van een enkelvoudige in-uitvliegopening zal deze worden voorzien van een exclusionflap, aangepast naar de omstandigheden.
- Het ongeschikt maken wordt 5 dagen vóór aanvang van de werkzaamheden uitgevoerd, nadat de gewenningstijd voor de alternatieve verblijfplaatsen is verstreken.
- Werkzaamheden worden buiten de periode van 15 april tot 15 juli uitgevoerd en zo veel mogelijk buiten de periode van november-maart.
- Na afronding van de werkzaamheden worden de tijdelijk aangebrachte exclusion middelen (exclusionflaps en cellenband) verwijderd. Hierdoor worden de ruimtes onder de kantpannen weer toegankelijk.

Controlebezoek

- Na minimaal 5 opeenvolgende nachten met goed weer, wordt er een controle uitgevoerd op invliegende vleermuizen. Dit wordt gedaan middels een ochtendronde: vanaf 2 uur vóór zonsopkomst. Bij de afwezigheid van vleermuizen wordt de betreffende kopgevelwoning na-geïsoleerd.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

- Per aangetroffen verblijfplaats worden 4 alternatieve permanente voorzieningen gerealiseerd. Dit komt neer op 84 permanente voorzieningen. De permanente alternatieve verblijfplaatsen worden gerealiseerd op de kopgevels waar de oorspronkelijke verblijfplaatsen zich bevonden.
- Als er op de kopgevel waar de betreffende verblijfplaats of verblijfplaatsen zijn aangetroffen geen ruimte is voor de benodigde alternatieve verblijfplaatsen, zal worden uitgeweken naar de kopgevel van een tegenoverliggende woning, indien deze ook in eigendom is van de Bazalt Wonen.
- De permanente voorzieningen zullen voldoen aan de afmetingen van 15 (b) x 80 (h) x 2 (d) centimeter, zoals genoemd in het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024).
- De toe te passen voorzieningen zullen worden beschreven in het ecologisch werkprotocol dat zal worden bijgevoegd bij de melding van de 'start uitvoering'.

- Na het uitvoeren van de werkzaamheden zijn de ruimtes onder de kantpannen van kopgevelwoningen ook weer toegankelijk voor vleermuizen.
- Bij een aantal tussenwoningen zijn ruimtes achter de gootbetimmering toegankelijk voor vleermuizen, dit blijft in de permanente situatie gelijk.

Algemeen

- Om verstoring op foeragerende of passerende vleermuizen of van vleermuisverblijfplaatsen in de directe omgeving te voorkomen, wordt eventuele werkverlichting zo gericht dat verhoogde lichtinval op de gebouwen in de omgeving wordt voorkomen.
- De werkzaamheden, met name het na-isoleren van de spouw, zullen een zeer kortstondige werktijd hebben en zullen niet 's avonds worden uitgevoerd.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van werkverlichting die direct of indirect op de aangebrachte alternatieve verblijfplaatsen gericht zal zijn. Wanneer er onverhoopt toch kortstondig werkverlichting nodig zijn, dan wordt erop toegezien dat er geen verstoring wordt veroorzaakt op de vleermuizen in de omgeving van de tijdelijke voorzieningen.

De toepassing van de tijdelijke voorzieningen is weergegeven in bijlage 2.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de gewone en de ruige dwergvleermuis:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Dit besluit kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 16 april en 29 mei 2024.

7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

11. De tijdelijke kasten dienen minimaal op 4 meter hoogte te worden geplaatst. Wanneer kasten boven een obstakel, zoals een aanbouw, worden geplaatst moet de hoogte vanaf het obstakel minimaal 2 meter bedragen.

Dit voorschrift wordt opgenomen omdat in de maatregelen is opgenomen dat de onderzijde van de kasten niet lager dan 3 meter boven het maaiveld zal worden geplaatst. Volgens het nieuwe Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024) is dit te laag. Bij een hoogte van 4 meter wordt gewaarborgd dat vleermuizen genoeg ruimte hebben om de kasten in- en uit te vliegen.

Ongeschikt maken

12. De spouwscheiders mogen enkel worden toegepast wanneer er door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat er geen vleermuizen (meer) aanwezig zijn in de af te scheiden stukken spouw, zonder openingen. Deze controle kan gedaan worden middels het uitvoeren van een controleronde waarbij onderstaande voorschriften over de controleronde van toepassing zijn.

---

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:
https://www.brabant.nl/applicaties/producten/beschermde_dieren_en_planten_6553

Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat er vleermuizen worden opgesloten in de spouw van langsgevels en geen uitweg meer hebben via de kopgevelwoningen doordat de toegang tot de spouw van de kopgevel geblokkeerd is.

13. Enkel openingen welke kleiner zijn dan 5 bij 5 millimeter mogen volledig worden afgedicht met cellenband.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te voorkomen dat vleermuizen worden opgesloten en gedood. In de maatregelen is opgenomen dat enkel openingen groter dan 12 millimeter zullen worden voorzien van een exclusion voorziening. Echter is bekend dat vleermuizen zich kunnen verplaatsen door openingen van 8 millimeter breed en 7 millimeter hoog (Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12, 2024).

14. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periodes van vleermuizen. Dit betekent dat er ongeschikt gemaakt dient te worden in de actieve periode (globaal van 1 april tot half oktober). De kwetsbare periodes kunnen eerder starten of langer doorlopen als gevolg van de weersomstandigheden en het seizoen verloop.

Dit voorschrift is opgenomen omdat er bij de maatregelen enkel benoemd is dat er 'zo veel mogelijk' buiten de periode van november-maart wordt gewerkt. Dit is niet concreet en sluit niet uit dat er alsnog binnen de kwetsbare periode zal worden gewerkt. Door het opnemen van dit voorschrift wordt voorkomen dat individuen (in)direct gedood worden of gewond raken als gevolg van het ongeschikt maken in de onjuiste periode.

15. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het dan geldende vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken. In de maatregelen wordt gesproken over 'goed weer'. Goed weer is open voor interpretatie en daarom niet toetsbaar.

Controleronde

16. De controleronde dient plaats te vinden conform de eisen met betrekking tot de minimale temperatuur en maximale windkracht die het geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.
17. Tijdens de gehele controleronde moet het droog zijn.
18. Er kan pas gestart worden met de werkzaamheden na expliciete toestemming van de ecooloog.
19. In het logboek dient te worden vastgelegd op welke wijze de controleronde is uitgevoerd en wat de resultaten van de controleronde waren. De datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controleronde dient in het logboek beschreven te staan.
20. In het logboek dient te worden opgenomen wanneer de bebouwing vrij is verklaard van beschermde soorten.

De voorschriften over de controleronde worden opgenomen om te voorkomen dat de bebouwing onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de werkzaamheden.

Onverwacht aantreffen soorten

21. Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch gewone dwergvleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de gewone dwergvleermuis uit het gebouw verdwenen is. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat individuele vleermuizen verwond of gedood worden door het uitvoeren van de beoogde werkzaamheden.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

22. De permanente voorzieningen dienen te worden geplaatst volgens de eisen zoals benoemd in het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024).

Dit voorschrift wordt opgenomen om de functionaliteit van de voorzieningen te waarborgen.

Verwijderen tijdelijke voorzieningen

23. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient plaats te vinden in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis: globaal van 1 april tot 15 oktober, buiten de kwetsbare winterperiode.
24. Het verwijderen van tijdelijke voorzieningen mag slechts plaatsvinden binnen de vergunningsperiode. Indien een tijdelijke voorziening buiten de vergunningsperiode verwijderd wordt, zal onderzoek uitgevoerd moeten worden naar de functionaliteit van de verblijfplaats. Als uit onderzoek blijkt dat de voorziening in gebruik is of is geweest, kan het verwijderen van de voorziening enkel plaatsvinden met een aanvullende vergunning.

Bovenstaande voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd op een moment dat het vleermuizen verstoord.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden, komt de staat van instandhouding van de gewone en de ruige dwergvleermuis niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de gewone en de ruige dwergvleermuis en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstabel van de planlocatie

Adres	Plaats	Aantal en soort verblijf	Cluster
Wilgenlaan 20	Werkendam	1x zomerverblijf (gd)	1
Heemraad 39	Woudrichem	1x paarverblijf (gd) 1x paarverblijf (rd)	7
Middelvaart 6	Woudrichem	2x zomerverblijf (gd)	8
Abeelhof 50	Sleeuwijk	1x zomerverblijf (gd)	10
Abeelhof 51	Sleeuwijk	1x zomerverblijf (rd)	10
Abeelhof 47	Sleeuwijk	1x paarverblijf (rd)	10
Abeelhof 62	Sleeuwijk	1x paarverblijf (rd)	11
Ridderhof 7	Giessen	1x zomer- paarverblijf (gd)	12
Ridderhof 6	Giessen	1x zomer- paarverblijf (gd)	13
Ridderhof 8	Giessen	1x zomerverblijf (gd)	13
Ridderhof 14	Giessen	1x zomer- paarverblijf (gd)	14
Guldenaerde 6	Giessen	1x zomer- paarverblijf (rd)	15
Guldenaerde 16	Giessen	1x zomerverblijf (gd)	15
Den Dissel 9	Giessen	1x zomerverblijf (gd)	16
Willem de Zwijgerstraat 28	Andel	1x paarverblijf (rd)	21
Willem de Zwijgerstraat 46	Andel	1x paarverblijf (rd)	22
Willem de Zwijgerstraat 46	Andel	2x zomerverblijf (gd)	22
Willem de Zwijgerstraat 52	Andel	1x zomerverblijf (gd)	22

Figuur 1. Adressen met aangetroffen verblijfplaatsen: locaties waarvoor de vergunning geldt.

Bijlage 2. Toepassing van de tijdelijke voorzieningen

Figuur 2. Weergave van de toepassing van tijdelijke voorzieningen (blauw=vleermuiskast, rood=spouwmuurscheider).

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten	
Omgevingsvergunning voor een flora- en fauna- activiteit	
<u>Gegevens</u>	
Aanvraagnummer	Z/218269
Naam initiatief	Na-isolatie diverse woningen gemeente Altena
vergunningsperiode	voor de periode vanaf de datum van bekendmaking van dit besluit tot en met december 2027
Vergunninghouder	.....
Naam aanvrager	.....
Adres	.....
PC-Woonplaats	.....
<u>Gegevens</u>	
<u>werkzaamheden:</u>	
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	.....
Telefoonnummer (vast)	.....
Telefoonnummer (mobiel)	.....
Contactgegevens ecoloog betrokken bij uitvoering	.....
Locatie(s) werkzaamheden	.....
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	.....
Datum start werkzaamheden	.....
Overzicht planning werkzaamheden	....
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>	
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl